

“BEHBUDIY IZDOSHLARI” ILMIY VA IJODIY ISHLAR TANLOVI

O‘ZBEKISTONLIK YOSHLARNING GERMANIYADAGI TA’LIM

IMKONIYATLARI

Xasanova Sabrina Akobirovna

*Samarqand davlat chet tillari instituti, Roman-Germat tillari
fakulteti talabasi, Samarqand, O‘zbekiston*

Annotation: *This article analyzes the opportunities for Uzbek youth to pursue higher education in Germany, the available scholarship programs, educational cooperation between the two countries, and the unique aspects of the German education system. Prestigious programs such as DAAD, Erasmus+, and the Konrad-Adenauer-Stiftung provide financial and academic support, paving the way for young people to become competitive on the international stage. The article also discusses Germany’s dual education system, opportunities to combine work and study, and joint programs established between higher education institutions in Uzbekistan and Germany. The findings show that studying in Germany offers Uzbek youth not only academic advancement but also broad paths toward personal and professional development.*

Keywords: *Cooperation in education , Scientific research , International academic exchange , Integration of science and education , Student and faculty mobility, Innovation and technology, Joint projects, Collaboration between research centers, Digital education platforms, Interdisciplinary cooperation, Academic freedom, Intellectual property, Sustainable development, Inter-university relations , Collaborative grant programs.*

Annotatsiya: *Ushbu maqolada O‘zbekistonlik yoshlarning Germaniyada oliy ta’lim olish imkoniyatlari, mavjud stipendiya dasturlari, ikki davlat o‘rtasidagi ta’lim sohasidagi hamkorliklar va Germaniya ta’lim tizimining o‘ziga xos jihatlari tahlil qilinadi. DAAD, Erasmus+, Konrad-Adenauer-Stiftung kabi nufuzli dasturlar orqali taqdim etilayotgan moliyaviy va ilmiy ko‘maklar yoshlarning xalqaro maydonda raqobatbardosh bo‘lishlariga zamin yaratmoqda. Maqolada, shuningdek, Germaniyaning dual ta’lim tizimi, ishlash va o‘qishni birgalikda olib borish imkoniyatlari, hamda O‘zbekiston va Germaniya oliy ta’lim muassasalari o‘rtasida yo‘lga qo‘yilgan qo‘shma dasturlar haqida so‘z yuritiladi. Tadqiqot natijalari Germaniyada ta’lim olish O‘zbekistonlik yoshlar uchun faqat akademik emas, balki shaxsiy va kasbiy taraqqiyot sari ochilgan keng yo‘l ekanligini ko‘rsatadi.*

Kalit so‘zlar: *Ta’lim sohasidagi hamkorlik, ilmiy tadqiqotlar, Xalqaro akademik almashinuv , Ilm-fan integratsiyasi , talaba va professor almashinuvi, innovatsiyalar va texnologiyalar , qo‘shma loyihalar , ilmiy markazlar hamkorligi , raqamli ta’lim platformalari , fanlararo hamkorlik, akademik erkinlik, intellektual mulk, barqaror taraqqiyot, universitetlararo aloqalar , hamkorlikdagi grant dasturlari.*

“BEHBUDIY IZDOSHLARI” ILMIY VA IJODIY ISHLAR TANLOVI

So‘nggi yillarda O‘zbekistonlik yoshlar orasida Germaniyada ta‘lim olishga bo‘lgan qiziqish ortib bormoqda. Bu tendensiya ikki davlat o‘rtasidagi ta‘lim sohasidagi hamkorliklar, stipendiya dasturlari va xalqaro almashinuv imkoniyatlarining kengayishi bilan izohlanadi.

Germaniya oliy ta‘lim tizimi yuqori sifatli va xalqaro miqyosda tan olingan. 2025-yil holatiga ko‘ra, Germaniyada tahsil olayotgan xalqaro talabalar soni 469,485 nafarni tashkil etadi . O‘zbekistonlik talabalar ham ushbu statistikada o‘z o‘rniga ega bo‘lib, ular asosan texnika, tibbiyot, iqtisodiyot va ijtimoiy fanlar yo‘nalishlarini tanlaydilar.

O‘zbekistonlik talabalar uchun Germaniyada ta‘lim olishda bir nechta stipendiya dasturlari mavjud:

- DAAD (Deutscher Akademischer Austauschdienst) – Germaniya akademik almashinuv xizmati tomonidan taqdim etiladigan stipendiyalar.
- Erasmus+ – Yevropa Ittifoqi tomonidan moliyalashtiriladigan almashinuv dasturi.
- Heinrich Böll Stiftung, Konrad-Adenauer-Stiftung, Friedrich Ebert Stiftung – turli yo‘nalishlarda stipendiyalar taqdim etuvchi jamg‘armalar .

Bundan tashqari, WeMakeScholars platformasi orqali O‘zbekistonlik talabalar uchun 92 dan ortiq stipendiya imkoniyatlari mavjud .

XXI asrda xalqaro ta‘lim — nafaqat shaxsiy intellektual taraqqiyot, balki jamiyat taraqqiyotining asosiy tayanchi sifatida qaralmoqda. O‘zbekistonlik yoshlar orasida Germaniyada oliy ta‘lim olishga bo‘lgan intilish yildan yilga ortib bormoqda. Bu holat, avvalo, Germaniya oliy ta‘lim tizimining yuqori sifati, xalqaro miqyosda tan olingan diplomlari va turli stipendiya dasturlarining mavjudligi bilan izohlanadi.

Germaniyaning oliy ta‘lim tizimi jahonning eng ilg‘or tizimlaridan biri bo‘lib, ilmiy yondashuv, amaliy mashg‘ulotlar, zamonaviy texnologiyalar bilan boyitilgan o‘quv dasturlari bilan ajralib turadi. 2025-yil holatiga ko‘ra, Germaniyada tahsil olayotgan xorijiy talabalar soni qariyb 470 ming nafarni tashkil qilmoqda. Ulardan muayyan qismini O‘zbekistonlik talabalar tashkil etadi.

O‘zbekistonlik talabalar orasida texnika, IT, tibbiyot, iqtisodiyot, xalqaro aloqalar va ijtimoiy fanlar yo‘nalishlariga bo‘lgan qiziqish ancha yuqori. Germaniya universitetlarining ko‘pchiligi davlat tomonidan moliyalashtirilgani sababli o‘qish to‘lovlari deyarli yo‘q yoki juda arzon. Bu esa ko‘plab iqtidorli va mehnatsevar yoshlar uchun muhim imkoniyat yaratadi.

Germaniyada o‘qish uchun asosiy eshiklardan biri bu – DAAD stipendiyasidir. DAAD – Germaniya akademik almashinuv xizmati bo‘lib, u har yili yuzlab xorijiy talabalarga Germaniyada o‘qish, ilmiy izlanish olib borish yoki amaliyot o‘tash uchun imkoniyatlar yaratadi. Bundan tashqari, Erasmus+, Heinrich Böll Stiftung, Konrad-Adenauer-Stiftung, Friedrich Ebert Stiftung kabi fondlar ham talabalar uchun grantlar va ilmiy safarlar bilan qo‘llab-quvvatlashadi.

WeMakeScholars kabi platformalar orqali aynan O‘zbekistonlik yoshlar uchun mo‘ljallangan 90 dan ortiq stipendiya imkoniyatlari mavjud bo‘lib, ulardan foydalanish orqali Germaniyada o‘qish va yashash xarajatlari to‘liq yoki qisman qoplanadi.

“BEHBUDIY IZDOSHLARI” ILMIY VA IJODIY ISHLAR TANLOVI

Germaniya ta’lim tizimining yana bir o‘ziga xos xususiyati — bu dual ta’lim tizimidir. Ushbu tizimda talabalar o‘qish jarayonida amaliyot o‘tash yoki yarim stavkali ishlarda ishtirok etib, nazariy bilimlarini real ish tajribasi bilan boyitadilar. Bu esa ularning bozor talablariga mos, malakali mutaxassislar bo‘lib yetishishlariga zamin yaratadi.

Bundan tashqari, Germaniya hukumati talabalarga haftasiga 20 soatgacha ishlashga ruxsat beradi. Bu esa moliyaviy mustaqillikni ta’minlash bilan birga, tilni tez o‘rganish va jamiyatga moslashish imkonini ham beradi.

O‘zbekiston va Germaniya o‘rtasidagi ta’lim sohasidagi hamkorliklar tobora rivojlanmoqda. Yeoju Texnika Instituti, Inha universiteti kabi oliy ta’lim muassasalari Germaniya universitetlari bilan qo‘shma dasturlarni yo‘lga qo‘ygan. Ayniqsa, TU Freiberg universitetining O‘zbekistonda vakolatxona ochgani — ushbu yo‘nalishda katta qadamdir. Bu bilan O‘zbekistonlik yoshlar uchun Germaniya bilan bevosita akademik aloqalarni o‘rnatish imkoniyati yaratildi.

Xulosa qilib aytganda, Germaniyada ta’lim olish O‘zbekistonlik yoshlar uchun nafaqat ilmiy taraqqiyot, balki global miqyosda raqobatbardosh shaxs sifatida shakllanish imkoniyatini ham beradi. Germaniya oliy ta’lim tizimining ochiqligi, imkoniyatlarning xilma-xilligi, til va madaniyat borasidagi boyliklar yoshlarimiz uchun keng ufqlarni ochmoqda. Bu yo‘lda izchil va aniq reja bilan harakat qilgan har bir talaba yuksak cho‘qqilarga erishishi mumkin.

Germaniyada talabalar o‘qish bilan birga ishlash imkoniyatiga ega. Bu nafaqat moliyaviy mustaqillikni ta’minlaydi, balki amaliy tajriba orttirishga ham yordam beradi. Shuningdek, Germaniyada dual ta’lim tizimi mavjud bo‘lib, bu tizimda talabalar nazariy bilimlarni amaliyot bilan uyg‘unlashtiradilar .

O‘zbekiston va Germaniya o‘rtasida ta’lim sohasida bir nechta hamkorlik loyihalari amalga oshirilmoqda. Masalan, Yeoju Texnika Instituti va Berlin Texnika Universiteti hamkorligida O‘zbekistonda Germaniya texnik ta’lim maktabi tashkil etilishi rejalashtirilgan . Shuningdek, TU Bergakademie Freiberg universiteti O‘zbekistonda ilmiy aloqa ofisini ochgan bo‘lib, bu orqali o‘zbekistonlik talabalar uchun Germaniyada ta’lim olish imkoniyatlari kengaymoqda .

Germaniyada ta’lim olish O‘zbekistonlik yoshlar uchun keng imkoniyatlar eshigini ochadi. Yuqori sifatli ta’lim, xalqaro tan olingan diplomlar, amaliy tajriba orttirish imkoniyatlari va turli stipendiya dasturlari bu yo‘nalishni yanada jozibador qiladi. O‘zbekiston va Germaniya o‘rtasidagi ta’lim sohasidagi hamkorliklar esa ushbu imkoniyatlarni yanada kengaytirishga xizmat qilmoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. DAAD (Deutscher Akademischer Austauschdienst) Rasmiy sayti: <https://www.daad.de> (Germaniyada o‘qish, stipendiyalar, talablar haqida to‘liq ma’lumotlar)
2. WeMakeScholars – Scholarships for Uzbek Students <https://www.wemakescholars.com/scholarships-for-uzbeks-students-to-study-in-germany> (Germaniyada ta’lim olish istagida bo‘lgan o‘zbekistonliklar uchun 90+ stipendiya manbalari)

“BEHBUDIY IZDOSHLARI” ILMIY VA IJODIY ISHLAR TANLOVI

3. Studying-in-Germany.org <https://www.studying-in-germany.org>
(Germaniyada o‘qish bo‘yicha qo‘llanmalar, universitetlar, vizalar va ish imkoniyatlari)
4. TU Freiberg universitetining O‘zbekistondagi vakolatxonasi haqidagi xabar <https://tu-freiberg.de>
5. O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi <https://edu.uz>
(Xorijiy hamkorliklar va ta’lim siyosati haqida rasmiy axborot)
6. UzDaily – Germaniya bilan kasbiy ta’lim sohasidagi hamkorlik haqida <https://www.uzdaily.uz/en/uzbekistan-and-germany-to-jointly-train-mid-level-specialists-under-the-ausbildung-system>

ZAMONAVIY YOSHLAR ONGIDA MA’NAVIYAT: RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA AN’ANAVIY QADRIYATLAR O‘RTASIDAGI MUVOZANAT

Xakimova Marjona Komiljonovna

Samarqand davlat chet tillari instituti

Roman-german tillari fakulteti Nemis tili yo‘nalishi

ANNOTATSIYA: Bugungi kunda yoshlar turmush tarzida raqamli texnologiyalar ajralmas qismga aylangan. Ularning dunyoqarashi, qadriyatlar tizimi, hatto ma’naviy ehtiyojlari ham TikTok, YouTube, Telegram kabi platformalar orqali shakllanmoqda. Ushbu maqolada ana shu global jarayon fonida an’anaviy ma’naviyat bilan zamonaviy raqamli madaniyat o‘rtasidagi muvozanatni izlash masalasi yoritiladi.

Ushbu maqolada yoshlarning kitobga, ilmga va ruhiy yetuklikka ehtiyoji raqamli vositalar orqali qanday qondirilayotgani, ularning bu jarayonda ma’naviy qadriyatlarni yo‘qotmaslik uchun nimalarga ehtiyoji borligi haqida fikr yuritadi. Behbudiy singari ma’rifatparvar ajdodlarimiz yurt yoshlarining tafakkurini o‘stirishga xizmat qilgan bo‘lsa, bugun biz ushbu vazifani raqamli axborot muhitida qanday amalga oshirishimiz mumkin — degan savolga javob qidiriladi.

Maqola yakunida yoshlar ongida g‘oyaviy mustahkamlik, tanqidiy fikrlash va ma’naviy immunitet shakllantirishda an’anaviy qadriyatlar bilan zamonaviy texnologiyalarni uyg‘unlashtirish yo‘llari taklif etiladi.

Kalit so‘zlar: yoshlar ma’naviyati, raqamli texnologiyalar, axborot makoni, an’anaviy qadriyatlar, ma’naviy immunitet, tanqidiy fikrlash, axborot xurujlari, ma’rifatparvarlik, internet madaniyati, zamonaviy yosh avlodi.

АННОТАЦИЯ: В современном мире цифровые технологии стали неотъемлемой частью жизни молодежи. Их мировоззрение, система ценностей и даже духовные потребности формируются посредством таких платформ, как TikTok, YouTube,